

Handläggare

Sara Nordström

Miljödepartementet

m.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över promemorian "Ett förbättrat genomförande av MKB-direktivet"

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har den 15 mars 2021 tagit emot ovanstående ärende för yttrande. Med anledning av detta vill SGU framföra följande.

Förändringar i miljöbalken

SGU har inga invändningar mot förslagen till ändringar i miljöbalken.

Förändringar i miljöprövningsförordningen (2013:251)

Förändringar i 4 kap. miljöprövningsförordningen

SGU konstaterar att förslaget innebär att det kommer genomföras förändringar i miljöprövningsförordningens 4 kap, framförallt vad gäller de så kallade husbehovstäkterna. När det gäller täktverksamheter gör SGU bedömningen att de föreslagna ändringarna är nödvändiga för att Sverige ska kunna anses ha genomfört MKB-direktivet på ett korrekt sätt. SGU instämmer även i att det inte är syftet med takten (husbehov) som ska vara avgörande för tillståndsplikten då miljöpåverkan är densamma oavsett vem som är verksamhetsutövare eller vad syftet med verksamheten är.

SGU anser dock inte att man i promemorian i tillräcklig omfattning utrett de konsekvenser som kan uppstå när även husbehovstäkter omfattas av större krav på tillstånd eller anmälan. Ändringarna kommer innebära att fler täkter som bedrivs endast för fastighetsägarens behov omfattas av kravet på ställande av säkerhet i 9 kap. 6 e § miljöbalken. För det fall att takten avser uttag av naturgrus får den enligt 9 kap. 6 f § miljöbalken endast komma till stånd om det inte med hänsyn till det avsedda användningsområdet är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt att använda ett annat material. SGU anser inte att promemorian i tillräcklig omfattning utrett vad förslagen kan komma att innebära för enskilda och vilka effekterna blir om regelverket skapar svårigheter att nyttja material från den egna fastigheten. SGUs erfarenhet är att det idag finns ett mycket stort antal husbehovstäkter, många av begränsad omfattning, runt om i landet. Det kommer innebära en stor belastning på tillsynsmyndigheten när dessa kommer omfattas av krav på anmälan. Det krävs därför att tillsynsmyndigheterna har resurser för att hantera detta. När det gäller husbehovstäkter för torv är dock SGU av uppfattningen att dessa numera är relativt ovanligt förekommande varför även konsekvenserna av regelförändringarna för verksamhetsutövarna bör bli små i det hänseendet. Med hänvisning bl.a. till miljömålet *Myllrande*

våtmarker är det dock viktigt att det finns ett regelverks som kan reglera eventuell påverkan som kan uppstå på våtmarker i samband med torvutvinning.

Förändringar i 29 kap. miljöprövningsförordningen

SGU tillstyrker förändringen som innebär att huvudregeln är att återvinning av massor för anläggningsändamål ska anmälas. Det finns nästan alltid osäkerheter gällande massornas eventuella föroreningshalter och på detta sätt har tillsynsmyndigheten en möjlighet att förelägga verksamhetsutövaren om kontroller gällande de aktuella massorna så att påverkan på grundvatten och annan eventuell negativ miljöpåverkan kan undvikas. Massor, framför allt lösa massor som schaktas från byggverksamheter i urbana miljöer, kan innehålla mycket höga halter av föroreningar inom begränsade områden vilka kan vara svåra att upptäcka om provtagningsfrekvensen inte är tillräcklig. Det är också viktigt att det finns tillräcklig vägledning på området så att tillsynsmyndigheterna ställer likartade krav på verksamhetsutövarna oavsett var i landet verksamheten bedrivs.

Undantag i 29 kap. 35 § miljöprövningsförordningen

SGU är generellt av uppfattningen att det är av stor vikt att lagstiftningsarbete drivs i en riktning mot ett cirkulärt och hållbart nyttjande av resurser. Det framstår därför som mycket lämpligt att massor som inte är förorenade kan nyttjas för anläggningsändamål istället för att någon annan orörd resurs ska tas i anspråk. SGU vill här hänvisa till myndighetens yttrande över promemorian ”Ordning och reda på avfallet” M2021/00207 (SGU dnr 33-237/2021). Även naturliga och helt opåverkade massor kan innehålla höga halter av ämnen som kan leda till negativa miljöeffekter om de placeras inom ett känsligt område. Det är därför viktigt att lokaliseringen av anläggningen där massorna avses användas utreds för att undvika oönskade effekter.

Förändringar i miljöbedömningsförordningen (2017:966)

Vad gäller förändringen i 6 § miljöbedömningsförordningen anser SGU att den föreslagna förändringen gällande verksamheter som omfattas av 4 kap. 1 och 2 § miljöbedömningsförordningen är tydligare än dagens reglering av dessa verksamheter och att den överensstämmer med vad som framgår av bilaga I till MKB-direktivet (2011/92/EU ändrad genom 2014/52/EU). SGU tillstyrker även att de täkter som omfattas av 4 kap. 3 § miljöbedömningsförordningen inte alltid ska anses innebära betydande miljöpåverkan.

Generella synpunkter

SGU har inga invändningar i sak mot förslagen som innebär att tillsynsmyndigheterna ska fatta fler beslut avseende om en verksamhet kan innebära betydande miljöpåverkan eller ej samt att dessa beslut ska tillgängliggöras för allmänheten. SGU vill dock framhålla vikten av att dessa förändringar inte innebär att anmälnings- och prövningsprocessen förlängs eller kompliceras i något avseende. Detsamma gäller de föreslagna övergångsbestämmelserna till miljöprövningsförordningen. Dessa kommer leda till att ett antal verksamheter samtidigt kommer att behöva tillståndsprövas eller anmälas. Detta kommer att påverka vissa täktverksamheter där kraven på anmälan och tillstånd kommer att öka. Det är av stor vikt att verksamhetsutövare i god tid uppmärksammas på det förändrade regelverket och

att tillstånds- och tillsynsmyndigheterna har tillräckliga resurser för att kunna hantera det ökande ärendeflödet. Detta kommer sannolikt även innebära en viss påverkan på SGUs verksamhet eftersom myndigheten ofta får remisser från miljöprövningsdelegationerna när de prövar ärenden gällande täktverksamhet. Dessa remisser och även allmänna förfrågningar bedöms öka i och med förslagen i promemorian.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Anneli Wirtén

I den slutliga handläggningen av ärendet har även projektledaren Klas Arnerdal samt statsgeologerna Kristian Schoning och Gustav Sohlenius deltagit. Juristen Sara Nordström har varit föredragande.

Anneli Wirtén

Sara Nordström